

Johdon sihteeristö

Suomen Pankki

Ohje

4.5.2015

Julkinen

1 (4)

Rahojen aiheiden käyttö

1 Euroseteleiden tekijänoikeudet

Euroseteleiden tekijänoikeudet kuuluvat Euroopan keskuspankille

Eurosetelien ulkoasua koskevat tekijänoikeudet kuuluvat Euroopan keskuspankille (EKP). EKP ja sen puolesta toimivat kansalliset keskuspankit voivat vedota tekijänoikeuksiin tekijänoikeuksien vastaisesti valmistettujen tai leviettyjen seteliaiheen jäljennösten johdosta; tekijänoikeuksien vastaisia ovat esim. sellaiset seteliaiheen jäljennökset, jotka saattavat vaikuttaa kielteisellä tavalla eurosetelien asemaan julkisuudessa.

Alla esitetyssä EKP:n päätöksessä on yksityiskohtaiset määräykset, joita tulee tarkoin noudattaa.

Euroopan keskuspankin päätös, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2013, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliaiheen jäljentämisestä (EKP/2013/10).

https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/l_1182013043ofi00370042.pdf

Tekijänoikeuksien turvaaminen oikeudellisen keinoin

EKP ja Suomen Pankki päättävät, aloitetaanko Suomessa luvatonta seteliaiheen jäljentämistä koskeva oikeudenkäynti rikoslainsäännön vai tekijänoikeuslain nojalla. Menettely käy selville alla mainituista suuntaviivoista.

Euroopan keskuspankin suuntaviivat, annettu 20 päivänä maaliskuuta 2003, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia seteliaiheen jäljennöksiä vastaan (EKP/2003/5).

https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/l_07820030325fi00200022.pdf

2 Eurometallirahojen tekijänoikeudet

Metallirahalain nojalla Suomen valtiolla on oikeus lyöttää Suomessa euron ja sentin määräisiä metallirahoja (eurometallirahat).

Johdon sihteeristö

Suomen Pankki

Ohje

4.5.2015

Julkinen

2 (4)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 651/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, eurometallirahojen liikkeeseenlaskusta mukaan jäsenvaltiot voivat laskea liikkeeseen kahdentyyppisiä eurometallirahoja: liikkeeseen tarkoitettuja metallirahoja ja juhlametallirahoja.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0651&from=FI>

3 Euroseteleiden kopiaaminen ja rahanväärennys

Euroseteleiden valokopioiminen rahanväärennyksenä

Laillisiin maksuvälineisiin liittyvää luottamusta pidetään yllä myös rahanväärennystä koskevilla rikoslain säännöksillä (rikoslain 37 luvun 1-7 §).

Euroseteleiden valokopioiminen on rangaistavaa rikoslain 37 luvun säännösten nojalla. Rangaistusseuraamuksena voi olla vankeutta 6 kuukautta – 10 vuotta tai sakkoa (rikoslain 37 luvun 1 – 3 §). Kysymyksessä olevia rikoslain säännöksiä sovelletaan Suomessa myös muiden maiden laillisiin maksuvälineisiin.

Rahajäljitelmän levitys on rangaistava teko

Joka yleisölle levittämistä varten valmistaa tai hankkii taikka yleisölle levittää käypää rahaa erehdyttävästi muistuttavan lomakkeen, merkin, kuvan tai muun esineen, on tuomittava rahajäljitelmän levityksestä sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi rikoslain 37 luvun 7 §:n nojalla.

Rahanväärennys on virallisen syytteen alainen teko

Rahanväärennys on virallisen syytteen alainen teko. Suomen Pankki toimii asianomistajan asemassa raharikosasioissa.

4 Markkojen tekijänoikeudet

Suomen Pankin liikkeelle laskemat markan nimellisarvoiset setelit ("markka-setelit") lakkasivat olemasta voimassa laillisina maksuvälineinä 1.3.2002. Markka-seteleihin liittyvät tekijänoikeudet (immateriaaliset oikeudet) ovat kuitenkin edelleen voimassa.

Johdon sihteeristö

Suomen Pankki

Ohje

4.5.2015

Julkinen

3 (4)

Markka-seteleitä esittävien valokuvien käyttäminen kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty. Markka-seteleiden aiheita ei saa muuttaa.

Markka-seteleiden kuvien käyttämiseen esimerkiksi uutisaineistona ja tiedellisissä julkaisuissa sovelletaan Suomen lakia mukaan lukien tekijänoikeuslaki.

Markka-seteleiden esittämisestä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista vastaa kuvien esittäjä ja käyttäjä. Tekijänoikeuslain rikkomisesta säädetään rikoslain 49 luvun 1 §:ssä ja tekijänoikeuslain 7 luvun 56 a §:ssä. Tekijänoikeusrikkoksesta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Tekijänoikeusrikkomuksesta voidaan tuomita sakkorangaistukseen.

Vaikka markka-setelit eivät enää olekaan laillisia maksuvälineitä, niiden luvaton jäljentäminen voidaan arvioida rikoslain 33 luvun nojalla väärentämisenä ja väärennöksen käyttämistä petoksena rikoslain 36 luvun nojalla.

Mahdollisten oikeusprosessien aloittaminen on asianomistajien ja viranomaisten harkinnassa. Onko kysymyksessä lain vastainen menettely ratkaistaan oikeudenkäynnin aikana.

Suomen Pankki ei vastaa markka-seteleitä esittävien kuvien käyttämisestä eikä mistään käytöstä mahdollisesti aiheutuvista suorista tai epäsuorista vahingoista.

Linkki 1.3.2002 lakkautettuihin markkaseteleihin:

http://www.suomenpankki.fi/fi/setelit_ja_kolikot/markat/Pages/markkasetelien_lunastaminen.aspx

Linkki 1.1.1994 lakkautettuihin markkaseteleihin:

http://www.suomenpankki.fi/fi/setelit_ja_kolikot/markat/Pages/markkasetelien_lunastaminen2.aspx

Mainittakoon, että 20 markan setelin aihe perustuu Studio KuvaSiskot -valokuvausliikkeen Väinö Linnasta ottamaan valokuvaan ja että esimerkiksi Jean Sibeliuksen oikeudenomistajat valvovat 100 markan setelin aiheen käyttämistä.

Johdon sihteeristö

Suomen Pankki

Ohje

4.5.2015

Julkinen

4 (4)

Seteleihin liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä Suomen Pankkiin.

sähköposti: info@bof.fi
osoite: Suomen Pankki
Viestintä
PL 160
00101 Helsinki

Metallirahoihin liittyviin kysymyksiin vastaa valtiovarainministeriö.

sähköposti: valtiovarainministerio@vm.fi
osoite: Valtiovarainministeriö
Budjettiosasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto